

Nuorisotyön laadun arviointi

Nuorisotyön itsearviointi- ja auditointimalli

Nuorisotyön kriteeristö

**Laatukriteerein tuotetaan yhteistä käsitystä siitä,
millainen nuorisotyö on hyvää ja tavoiteltavaa**

”Sitä saat, mitä mittaat tai arvioit”

Mikä on nuorisotyön itsearviointi- ja auditointimalli?

- Nuorisotyöhön kehitetty arvioinnin väline, jonka avulla voidaan arvioida ja kehittää nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja
- Perinteisesti mallissa on arvioitu työyhteisön toiminnan, nuorten osallisuuden sekä osallistumisen ja resurssien näkökulmia.
  - Nuorisotyön kriteeristössä tarkastellaan työn kasvatuksellisuutta ja tapaa tehdä työtä
  - Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön kriteeristössä tarkastellaan työmuotoon liittyviä tehtäviä
- Itsearviointin / auditointin kohteena on nykytilanne, ei tavoitetilanne
- Itsearviointi / auditointi on kasvatuksellisuuden tarkastelua kriteeristön avulla
- Mahdolliset auditoinnit toteutetaan vertaisarviointeina

Miksi nuorisotyön itsearviointi- ja auditointimalli?

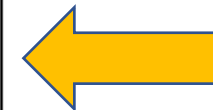
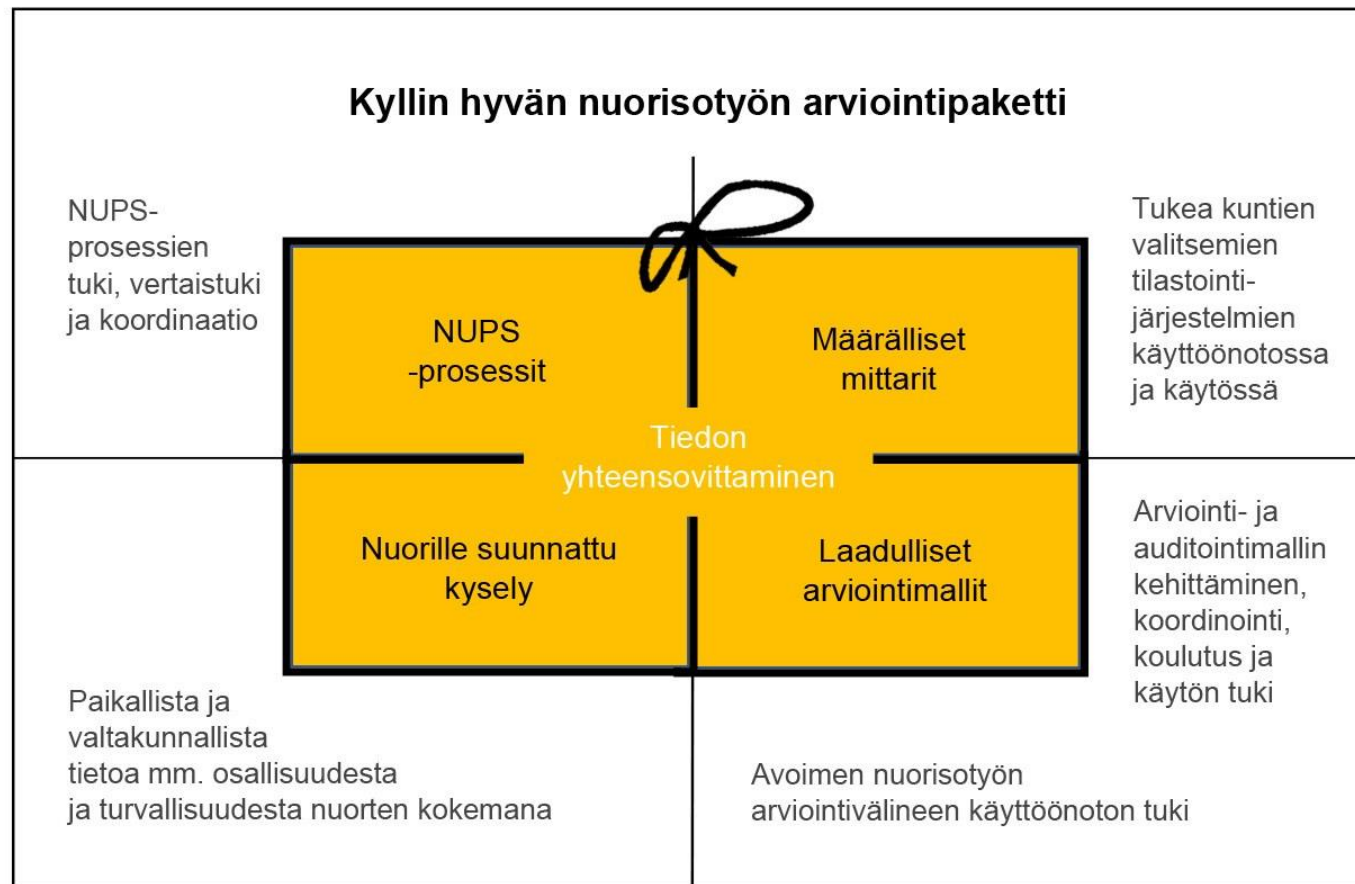

Tavoitteena nuorille laadukas ja osallisuutta vahvistava nuorisotyö

- Parannetaan suunnitelmallisuutta
- Lisätään työyhteisössä yhteistä ymmärrystä työstä
- Tunnistetaan vahvuuksia
- Löydetään kehittämiskohteita
- Tunnistetaan resurssitarpeita
- Osataan paremmin sanoittaa nuorisotyötä yhteistyöverkostoissa
- Saadaan tietoa päätöksentekoa varten
- Tavoitellaan yhteistä käsitystä hyvästä ja laadukkaasta nuorisotyöstä, myös valtakunnallisesti
- Auditoinnissa saadaan vertaistukea

Osa Kyllin hyvän nuorisotyön arviointipakettia

[Kylli paketti](#)

Perustuu nuorisotyön suhdeteoriaan

Tomi Kiilakoski, Eila Kauppinen [Suhdeteoria](#)

Nuorisokasvatus on nuoren itseilmaisun, itsetunnon, itsen hyväksymisen tai itseksi tulemisen tukea.

Nuorisokasvatus on nuorten suhteiden tukemista:

1. Nuorten suhde toisiin nuoriin
2. Nuorten suhde luotettaviin aikuisiin (sukupolvisuhteet)
3. Nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin
4. Nuorten suhde alueeseen ja lähiympäristöön
5. Nuorten suhde päätöksentekoon ja yhteiskuntaan
6. Nuoren suhde maailmaan, kulttuuriin ja luontoon

Tarkastelee nuorisotyön kasvatuksen laatua

Minna Sirviö [Kasvatuksen laatu](#)

Suhdeteoria kuvaa kasvatuksen laatua

Käytännön laatu työkalukriteereissä

- koulunuorisotyö, avoimet illat, leirit, pienryhmät jne.

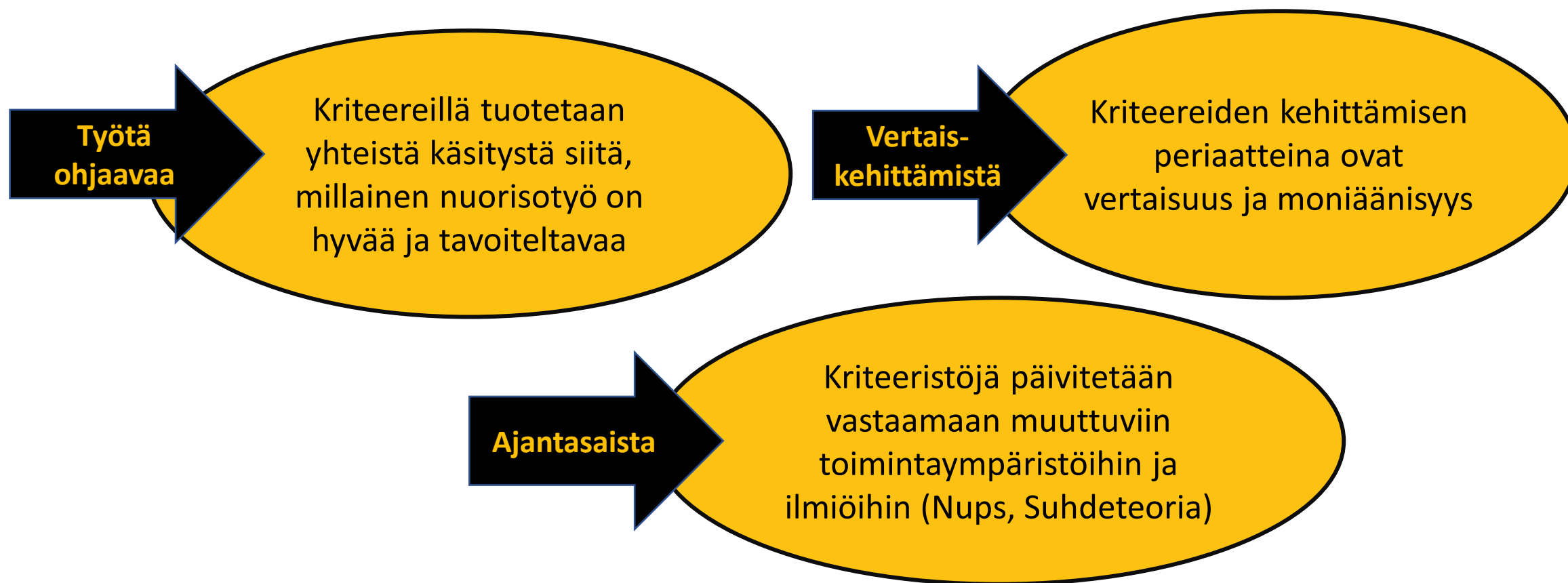
[Materiaalipankki arviointi ja dokumentointi](#)

Kasvatuksen laatu kuvaa työtettä, tapaa tehdä työtä

Arvioidaan suhdeteorian toteutumista

- Mikä on laadukasta kasvatusta?
- Miten kasvatuksellisuus näkyy nuorisotyössä?
- Mitä nuorisotyö tekee ja miten eri suhteiden tukeminen huomioidaan nuorisotyössä?
- Miten nuorisotyö tukee nuoren eri suhteita?

Kriteeristön laadinnan periaatteet

Tasokuvausten logiikka

Läpileikkaavina arvoina osallisuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus

1. taso	2. taso	3. taso	4. taso
Ajateltu / ymmärtää	Tehty / tunnistaa / tarve	Suunnitelmallisuus / yhteistyö	Nuoret aktiivisia
AJATTELU	TEKEMINEN	SUUNNITTELU	KEHITTÄMINEN
Nuorisotyöntekijät ymmärtävät <i>tunnetaitojen</i> merkityksen ja heillä on valmiudet vahvistaa tunnetaitoja.	Nuorisotyöntekijät edistävät nuorten hyvinvointia vahvistamalla nuorten tunnetaitoja. Nuorisotyöntekijöillä on valmiudet ja herkkyyttä keskustella arjen kuormitukseen ja erilaisiin elämäntilanteisiin liittyvistä asioista erilaisten nuorten kanssa.	Nuorisotyöntekijät rakentavat toimintaympäristöjä, joissa nuoret voivat harjoitella ja vahvistaa tunnetaitoja suunnitelmallisesti ja toiminnallisesti erilaiset nuoret huomioiden.	Nuorisotyöntekijät rakentavat toista kunnioittavan ja empaattisen ilmapiirin, jossa nuoret voivat näyttää tunteensa ja käsitellä ja puhua tunteistaan. Nuorisotyöntekijät seuraavat ja arvioivat suunnitelmallisen työn toteutumista.

Miten itsearviointi- ja auditointimallia käytetään?

Itsearvioinnit

- Nuorisotyön tarkastelua kriteeristön avulla. Vahvuuksien ja kehittämiskohteiden esiin nostoa ja niiden seuranta.

Auditoinnit

- Säännöllisesti tapahtuvaa vertaisarviointia. Vahvuuksien ja kehittämiskohteiden esiin nostoa ja niiden seuranta.

Itsearviointin hyödyt työntekijälle ja työyhteisölle

- Systemaattinen keino käydä keskustelua työn sisällöistä
- Tekee näkyväksi sen, missä olemme hyviä
- Auttaa kehittämistyöhön liittyvien valintojen ja priorisoinnin tekemisessä
- Tukee jatkuvan kehittämisen kulttuurin syntymistä
- Auttaa keskustelemaan kulttuurin vahvistamisesta
- Kehittää arviointi- ja argumentointitaitoja
- Antaa helposti luettavaa tietoa johdolle ja muiden nuorisotalojen kollegoille omasta toiminnasta
- Toimii apuna osaamisen kehittämisen ja koulutuksen suunnittelussa
- On parhaimmillaan innostavaa ja hauskaa!

Itsearviointin vaiheet

1. Orientaatio	20 – 45 min.
2. Yksilövaihe	30 – 60 min.
3. Yhteisövaihe	60 – 90 min.
4. Jakaminen	20 – 45 min.
5. Kehittämiskohteiden valinta ja kehittämisen suunnitelma	30 – 60 min.
yht.	2 h 40 min – 4 h 30 min

Itsearviointi

Orientaatio

Kerrataan kriteeristön periaatteet ja tasojen logiikka:

- Kohteena yhteisön yhteiset teot
- Arvioidaan toimintaa, ei ohjaajien persoonallisia kykyjä tai taipumuksia
- Arvioidaan tekoja, ei tavoitteita

Arviointi suhteessa kriteereihin ja tasokuvauksiin

- Käytetään neljää tasoa, mutta vältetään ”juuttumista” kriteereihin. Tässä vaiheessa voi käyttää puolikaita eli merkitä arvio tasojen väliin.
- Alemmalla tasolla ilmaistu vaatimus sisältyy ylempiin tasoihin

Itsearviointi

Yksilövaihe

- Ohjaajat tekevät **yksilötyönä** arvioinnin oman toimipaikkansa toiminnasta
- Sovitaan, mitä toimipaikka tässä yhteydessä tarkoittaa (esim. nuorisotalo, etsivä nuorisotyö tai joissain tapauksissa koko kunnan nuorisopalvelut)
- Sovitaan arvioinnin aikajänne, esim. syys- tai kevätkausi
- Yksilövaiheessa on tärkeä muistaa, että arviointi koskee koko työyhteisön toimintaa, mutta jokainen tekee arvioinnin omasta näkökulmasta
- Jokaisen on tärkeää kirjata perustelut kunkin kriteerin arvioon

Itsearviointi

Yhteisövaihe

- Yksilötyönä tehdyt arvioinnit käydään yhdessä läpi ja yhteinen arvio kirjataan muistiin.
- Kun yksilötyönä tehdyt arviot jaetaan, on tärkeää käydä läpi arvion taustalla olevat perustelut, jotta saadaan eri näkökulmat esiin (ei vain lasketa yksilöarvioiden keskiarvoa).
  - **yhteinen keskustelu työn sisällöistä** on arvioinnin yksi parhaista aneista!
  - periaatteena moniäänisyys
- Arviointi perustuu tasokuvauksiin ja se tulee pystyä perustelemaan.
  - Mikäli joku kriteereistä on hankala arvioida ja tasokuvauksista ei ole apua, anna palautetta.
  - Jos yhteinen arviointi on tietyn kriteerin kohdalla vaikeaa, se kannattaa jättää ”lepäämään” ja palata siihen myöhemmin.
  - Lopuksi palataan aiemmin tehtyyn itsearviointiin ja / tai auditointiin - onko tapahtunut muutosta valituissa kehittämiskohteissa.

Itsearviointi

Vahvuudet

- Nostoja kriteereistä, joissa olette hyviä
  - Ei tarvitse olla tasolla 4
  - Yhteinen näkemys siitä, että tässä me olemme hyviä!
- Auttaa tunnistamaan osaamisen
  - Henkilökohtaisesti
  - Omassa yksikössä
  - Esihenkilötasolla
- Kehittämiskohteissa voi hyödyntää toisten vahvuuksia
  - Vertaisoppiminen ja jakaminen

Itsearviointi

Kehittämiskohteet

- Kehittämiskohteiden valinnassa on tärkeä huomioida
  - kunnan strategia ja muut nuorisotyötä ohjaavat asiakirjat
  - nuorten elämään paikallisesti ja/tai laajemmin vaikuttavat ilmiöt
  - nuorten tarpeet
  - nuorten näkemykset kehittämiskohteista ja toiveet kehittämiselle
  - esihenkilöt kehittämistyön mahdollistajana (ohjaajien teoilla ei usein voi nopeasti vaikuttaa kaikkiin kriteereihin)
- Suunnitelma toiminnan kehittämisestä kannattaa olla mahdollisimman konkreettinen
- Aikataulutukset mahdollisimman tarkasti
- Vastuuhenkilöstä sopiminen ja esihenkilöiden sitoutuminen kehittämiskohteisiin
- Arvioinnin / tsekkauksen ajankohta
  - suunnitelmilla on tapana muuttua...

Itsearviointi

Jakaminen

- Nuorisotyön arviointien esittely koko yksikölle / alueen muille nuorisotyöntekijöille / lähikuntien nuorisotyöntekijöille
- Lyhyt kommentointi esim. seuraavista asioista:
  - mitkä kriteerit puhututtivat
  - oliko suuria eroja yksilöarvioinneissa
  - onko kehittämiskohteissa tapahtunut edistymistä
  - onko vielä ajatuksia uusista kehittämiskohteista
  - mahdolliset yhteiset kehittämishaasteet lähitalojen tai alueiden kanssa
  - yhteinen kehittäminen?
- HUOM!

Kehittyminen ei aina ole lineaarista.

Esimerkiksi nuorten ryhmän vaihtuessa osallistamisen prosessi käynnistyy usein alusta.

Auditointiprosessi ja auditoijan rooli

Auditoijan rooli

- Auditoijan ammatillisuus ja eettisyys
- Palautteen antamisen ja ottamisen perusperiaatteet

Auditoinnin vaiheet auditoijien näkökulmasta

1. Valmistautuminen auditointiin
2. Auditointitilanne
3. Arviointi
4. Auditointiraportti
5. Palautepalaveri
6. Auditoinnin jälkeen

Auditoijan rooli – ammatillisuus ja eettisyys

Tarkastelee asioita ammatillisesti ja eettisesti

Perustaa arviointinsa kriteereille

Muistaa arvioinnin luottamuksellisuuden

Auditointitilanteessa herkistyy kuulemaan, näkemään, havainnoimaan sekä kysyy tarvittaessa

On herkkä tilanteille

Lähestyy asioita rakentavasti

Osaa ja haluaa toimia vuorovaikutteisesti

On utelias, kiinnostunut ja avoin kollegojen työtä kohtaan

Ei vertaile auditoitavaa toimintaa omaan toimipaikkaan – on avoin uusille asioille ja näkökulmille

”Kriittinen ystävä”

- ei ohjeista, neuvo ja määritä kehittämiskohteita
- on asiallinen ja oikeudenmukainen
- osaa antaa rakentavaa, kannustavaa ja rehellistä palautetta
- haluaa oppia itsekin

Palautteen antaminen ja ottaminen

Näin annat palautetta

- Kasvokkain
- Pitäydy faktoissa
- Kysy ideoita ongelman ratkaisemiseksi
- Käy suoraan asiaan
- Käytä konkreettisia esimerkkejä
- Anna sekä myönteistä että korjaavaa palautetta
- **MYÖNTEISTÄ PALAUTETTA ENEMMÄN!**

Näin otat vastaan palautetta

- Älä säikähdä, palaute kohdistuu työpanokseen ei persoonaan
- Älä puolustaudu tai hyökkää
- Esitä ongelmanratkaisuja
- Kysy selventäviä kysymyksiä
- Pyydä konkreettisia esimerkkejä
- Ole avoin
- Keskustele palautteesta työyhteisössä

1. Valmistautuminen auditointiin

Yhteys auditoitavaan toimipaikkaan – sovitaan auditointiparin kanssa kumpi hoitaa

- Tarkan auditointiajankohdan sopiminen
- Palautepalaverin ajankohdan sopiminen
  - työyhteisön esimiehen on tärkeä olla läsnä palautepalaverissa

Materiaaliin tutustuminen

- Esim. nuorisotilan kotisivut ja sometit

Kriteerien ja tasokuvausten kertaus (sähköisen version testikäyttö 20 min.)

Työnjako auditointiparin/tiimin välillä

- Havainnointia kriteereistä tekevät kumpikin, mutta ne kriteerit, joista tulee kysyä, kannattaa jakaa
- Mistä asioista jutellaan nuorten ja ohjaajien kanssa, millä työnjaolla
- Valmistaudu kertomaan nuorille, miksi olet tullut

2. **Auditointitilanne** (kesto n. 2 h)

Menetelmät

- Havainnointi
- Nuorten kanssa keskustelu (avoimia kysymyksiä, mahdollistaa kuuntelun)
- Ohjaajien kanssa keskustelu (avoimia kysymyksiä, mahdollistaa kuuntelun)

Kysymyksiä niistä kriteereistä, joista ei saa riittävästi tietoa havainnoimalla

- Kysymyksiä voi tehdä ohjaajille auditoinnin aikanakin
- Tarvittaessa ajan varaaminen kysymysten tekemiselle auditoinnin jälkeen

Auditoinnin aikana työparin kanssa kannattaa jakaa tietoa omista havainnoista ja keskusteluista nuorten & ohjaajien kanssa

- Mistä tarvitaan lisää tietoa

Itsenäisen arvioinnin tekeminen kriteeristöön tai auditointilomakkeeseen

3. Arviointi

Ensin yksilötyönä arviointi kriteeristön ja tasokuvausten avulla – auditointitilanteen aikana tehdyn arvioinnin täydentäminen ja tarkentaminen

- Tässä vaiheessa voi käyttää puolikkaita numeroita

Yhteisen arvioinnin tekeminen työparin kanssa

- Kaikkien valittujen kriteerien arvioiminen
- Ei voida arvioida saraketta käytetään, mikäli havainnot ja keskustelut eivät ole antaneet riittävästi tietoa ko. kriteeristä
  - Merkintä ”ei kosketa meitä” –sarakeeseen
- Kootaan huomiot vahvuuksista ja kehittämiskohteista ja valitaan niistä muutamia yhteiseen arviointiin

4. **Auditointiraportti** Nuorisotyön kriteeristö

Sopiva määrä vahvuuksia ja kehittämiskohteita

- Pitkä litania vahvuuksia voi aiheuttaa ”inflaation”
- Vastaavasti runsas kehittämistä vaativien kriteerien listaus voi vaikeuttaa kehittämiskohteiden valintaa ja latistaa innostusta työn kehittämiseen

Raportin on tarkoitus hyödyttää

1. Työyhteisöä / työparia / ohjaajaa kehittämään työtään
2. Organisaatiota kehittämään toimintaa
3. Nuoria saamaan laadukkaampaa nuorisotyötä

4. **Auditointiraportti jatkuu**

Kaikki raportin lukijat eivät välttämättä ole paikalla auditointitilanteessa

- Kirjoittakaa kuvailevaa tekstiä, jotta henkilö, joka ei ole ollut paikalla, saa käsityksen toiminnan sisällöstä ja auditoijien arvioinnista

Vahvuudet ja kehittämiskohteet kirjoitetaan kokonaisina lauseina

Arviointi pitää pystyä perustelemaan

- Kertokaa, mikä havainnointien ja keskustelujen perusteella saa teidät nostamaan vahvuuksiksi ja kehittämiskohteiksi juuri nämä asiat

Vinkki: kirjaa auditoinnin aikana havaintoja muistiin

4. Auditointiraportti: vahvuudet

Vahvuutena voidaan mainita usean kriteerin näkökulmia sisältävä ajatus tai toimintatapa, käytäntö, idea tms., joka ei suoraan ole kriteereistä, esim.

- Nuorisotyöntekijät suunnittelevat toimintaa niin, että myös haavoittuvassa asemassa olevat nuoret on huomioitu. Tämä tuli ilmi nuorten ja nuorisotyöntekijöiden kanssa käydyissä keskusteluissa.

Vahvuuksissa voi kuvata havaittua ilmapiiriä, esim.

- Nuorisotyöntekijät ovat onnistuneet rakentamaan toista kunnioittavan ja turvallisen ilmapiirin, joka oli helposti havaittavissa.

Vahvuudet löytyvät yleensä luontevasti kriteereistä, jotka on arvioitu tasolle 4. tai 3.

Vahvuudeksi voidaan nostaa myös kriteeri, joka kokonaisuutena ei vielä ole 4. tai 3. tasolla, esim.

- Vaikka työ ei ole vielä kovin suunnitelmallista, nuorisotyöntekijät ovat onnistuneet luomaan luottamussuhteen nuorisotyöntekijöiden ja erilaisten nuorten välille. Nuorisotyöntekijät huomioivat myös ne nuoret, joihin on vaikeaa luoda suhdetta. Nuorisotyöntekijöillä on herkkyyttä tunnistaa tilanteet, joissa nuorille annetaan omaa tilaa sekä tilanteet, joissa nuori tarvitsee aikuista.

4. Auditointiraportti: kehittämiskohteet

Kehittämiskohteet valitaan suoraan kriteereistä

Kehittämiskohteita kuvatessa voi käyttää toisaalta – toisaalta ilmausta, esim.

- ” Toisaalta toimintaa oli järjestetty yhdessä, toisaalta osa nuorista koki, ettei ole päässyt osallistumaan riittävästi.

Vältä ilmaisuja ”tulee”, ”pitää olla”, ”täytyy” yms. käskymuotoja, sillä auditoija ei ole konsultti

- EI: ”Ohjaajien tulee kiinnittää enemmän huomiota nuorten tasapuoliseen huomioimiseen.”
- VAAN esim: ”Nuorten tasapuolinen kohtelemineen on haastavaa isossa ryhmässä, mutta siihen kannattaa kiinnittää lisää huomiota.”

Kriittisen ja rakentavan palautteen antamisessa ei tarvitse arkailla, sillä työyhteisö on yleensä tietoinen omista kehittämiskohteistaan

Olennaista on se, miten asia ilmaistaan

5. Palautepalaveri (kesto n. 2 h)

Ennen palaveria auditointiraportti lähetetään työyhteisölle ja heidän esihenkilölleen

Palautepalaverissa ovat läsnä

- auditoijat
- työyhteisö mahdollisimman laajasti
- työyhteisön esihenkilö

Palautepalaveri järjestetään pikaisesti auditoinnin jälkeen, jotta arvioinnin perustelut ovat vielä tuoreessa muistissa

Puheenjohtajana toinen auditoijista

Palautekeskustelun tarkoituksena on saada esiin myös työyhteisön näkemyksiä ja kommentteja

- Ei auditoijien yksinpuhelua vaan DIALOGI

5. Palautepalaveri jatkuu

Keskustelussa nostetaan esiin vahvuudet ja kehittämisalueet – kaikkia kriteereitä ei ole tarpeen käydä läpi (miettikää, mitkä on tarpeen nostaa keskusteluun)

Annetut tasomääritykset on pystyttävä tarvittaessa perustelemaan

- yhteisöllä mahdollisuus korjata väärinkäsitykset
- tasoja voidaan perustellusti muuttaa

Palaute annetaan suhteessa kriteereihin

- palaute kohdentuu tekoihin ja asioihin - ei henkilöihin
- auditoijien tulee pystyä perustelemaan arviointinsa
- vinkki: kirjatkaa auditoinnin aikana perusteluja muistiin

Palautteessa ei konsultoida

- ”Auditoijat antavat havaintonsa työyhteisön käyttöön”

6. Auditoinnin jälkeen

Auditointiraportti lähetetään palautepalaverin jälkeen sovituille henkilöille

- Luottamuksellisuus
  - auditointiraportin ja muun auditoinnin aikana syntyneen materiaalin säilyttäminen uteliaiden silmien ulottumattomissa

Arvioinnin jatkokäsittely on työyhteisön ja lähiesihenkilön vastuulla

Tarvittaessa auditoitujen toimipaikkojen kokemukset voi koota joko kyselyllä tai työyhteisöjä jututtamalla

- auditointiprosessin kehittäminen

Auditointi (voi) antaa ideoita myös oman työn tarkasteluun ja kehittämiseen!

Lähteet

Diasarja pohjautuu:

- **Kiilakoski, Tomi 2015. Näkökulma 6: Nuorisotyön luonnetta ja merkitystä on kirkastettava. Saatavissa:** https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/tiedostot/nakokulma06_nuorisotyn_luonnetta_ja_merkityst_on_kirkastetta_va.pdf
- **Nöjd, Taija 2015. Laatu! Tuloksia! Katsaus nuorisotyön arviointiin – julkaisuun. Saatavissa:** https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2018-10/laatu_tuloksia_58_uutta.pdf
- **Hovi, Merja, Luukkonen, Tero, Mäkelä, Pekka, Pakka, Viula, Taponen, Harri ja Westman, Marika 2009. Nuorisotyön arviointi. Käsikirja nuorisotyön prosessien arviointiin ja itsearviointiin. Saatavissa:** https://www.hel.fi/static/nk/Esitteet/Nuorisotyön_arviointi_web.pdf
- **Siurala, Lasse 2014. Nuorisotyön arviointi –kehittämisaikatuksia. Kanuuna-Kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämisverkoston julkaisuja 1/2014. Saatavissa:** https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2018-10/kanuuna_nuorisotyön_arviointi.pdf

Kiitos!